

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Психологія»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Психології
Семестр	2
Кількість кредитів	2
Мова викладання	українська

Викладач	к.психол.наук, доц.Терновик Н.А.
Контактна інформація	nato4ka66@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Психологія педагогічної діяльності» буде корисна майбутнім психологам, які прагнуть оволодіти рівнем психологічної культури з питань взаємовідносин між вчителем і учнем, розкрити найголовніші аспекти індивідуально-психологічних, професійних властивостей педагога. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування у студентів систематизованих психолого-педагогічних уявлень, теоретичних знань і практичних умінь здійснювати психологічний супровід навчальної діяльності. При викладанні дисципліни активно застосовуються ситуаційні завдання, кейси, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, методики психодіагностики тощо.
Мета та цілі	Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту розвивати професійне мислення, надавати допомогу в осмисленні ключових явищ психології педагогічної діяльності та її основних характеристик. Ознайомлення з широким спектром психологічних понять дисципліни дасть можливість студентам формувати вміння застосовувати механізми навчальних і виховних впливів, сприяти самовихованню, самоосвіті та саморозвитку суб'єктів освітньої діяльності. Знання, здобуті при вивченні курсу є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.
Результати навчання	Знати та розуміти основні аспекти психології педагогічної діяльності з послідовним використанням їх в професійній діяльності. Засвоїти стратегії та методи навчально-виховної роботи. Здатність аналізувати різні змістові компоненти психолого-педагогічної взаємодії, оцінювати їх з точки зору розвивальних ефектів та доцільності форм організації, педагогічного спілкування, методичного забезпечення. Вміння забезпечувати психолого-педагогічний супровід дитини в складних ситуаціях розвитку, моделювати та модифікувати контекст взаємодії, спрямовувати його на реалізацію педагогічних цілей.

Soft skills:
соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми

Формування відповідального ставлення до ролі педагога, прагнення вдосконалювати свою педагогічну майстерність, підвищувати свої професійні вміння на основі систематичної роботи з науковою літературою та вивчення здобутків науки на сучасному етапі її розвитку.

Пререквізити

Базові знання з дисциплін: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Основи психологічного консультування», «Педагогічна психологія».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Психологічна структура педагогічної діяльності.	Загальна характеристика педагогічної освіти. Психологічні характеристики, специфіка педагогічної діяльності. Педагогічні здібності та їх структура. Педагогічні вміння та навички. Структура педагогічної діяльності. Професійна спрямованість особистості вчителя. Психологічна характеристика педагогічної майстерності і стилів педагогічної діяльності. Педагогічний такт.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, реферат «Педагогічна діяльність в просторі освіти»
2. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності.	Особистість педагога як предмет психологічного дослідження. Психологічна характеристика особистості вчителя. Професійно значущі якості особистості вчителя. Психологія педагогічної саморегуляції. Індивідуальний стиль діяльності вчителя. Загальна характеристика педагогічного спілкування. Розвиток творчих здібностей педагога. Педагогічне сприйняття. Специфіка педагогічного мислення. Вимоги до вчителя в умовах науково-технічного та соціального прогресу.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методики «Експертне оцінювання стилю спілкування педагога» І.М. Юсупова»
3. Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога.	Професійні функції педагога. Професіограма вчителя. Професійна (педагогічна) самосвідомість (Я - концепція) вчителя.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методики «Методика моделі лекторського спілкування І. М. Юсупова», «Методика «Експертного оцінювання стилю спілкування педагога І. М. Юсупова»; психологічні есе на тему: «Психологічна характеристика особистості вчителя», «Професійна відповідність вчителя»

<p>4. Педагогічна діяльність в різних освітніх системах.</p>	<p>Мотивація педагогічної діяльності. Місце і роль контролю і оцінки знань в системі навчального процесу. Педагогічні вміння. Стили педагогічної діяльності. Педагогічне сприйняття. Специфіка педагогічного мислення. Педагогічна рефлексія. Психологічний аналіз в діяльності педагога. Спрямованість особистості педагога і типи педагогів. Педагогічний такт і авторитет педагога. Психологічний аналіз професійної компетентності педагога. Самосвідомість педагога. Поняття про педагогічну майстерність. Шляхи формування педагогічної майстерності. Значення прикладних знань у вдосконалюванні педагогічної майстерності.</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, Реферат / презентація «Шляхи формування педагогічної майстерності».</p>
<p>5. Педагогічне спілкування.</p>	<p>Взаємодія суб'єктів освітнього процесу. Вплив взаємодії на учбову діяльність. Педагогічне спілкування як форма взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Особливості вербальних і невербальних засобів спілкування. «Бар'єри» в педагогічній взаємодії. Визначення і загальна характеристика утрудненого спілкування. Основні ділянки утрудненого спілкування у педагогічній взаємодії. Специфіка психологічної культури вчителя. Стили педагогічного керівництва. Поняття про індивідуальний стиль педагогічної діяльності. Психологічні особливості педагогічного колективу. Ефективність діяльності педагогічного колективу. Синдром вигорання як показник професійної дезадаптації вчителя. Основні характеристики, фази і симптоми синдрому емоційного вигорання.</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Педагогічне спілкування як форма взаємодії суб'єктів освітнього процесу», підготовка тренінгового заняття по роботі із синдромами емоційного вигорання.</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Аматыєва О., Саяпіна С. Психологія педагогічної діяльності. Курс лекцій для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Аматыєва, С. Саяпіна. — Слов'янськ : СДПУ, 2010. - С. 5-74.
2. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / уклад.: О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2007 – 418 с.
3. Власова О. І. Педагогічна психологія : Навч. посібник / Олена Іванівна Власова. – К.: Либідь, 2005. – 400 с.
4. Возрастная и педагогическая психология / М. В. Гамезо, Е. А. Петрова, Л. М. Орлова / Под ред. М. В. Гамезо. – М.: Педагогическое общество России, 2003. – 512 с.
5. Долгова В. И., Рокицкая Ю. А. Диагностико-аналитическая деятельность педагога-психолога на разных ступенях общего образования: Учебник. – М.: Изд-во ПЕРО, 2016. – 223 с.
6. Ильин Е. П. Психология для педагогов / Е. П. Ильин // Психология для педагогов. — СПб. : Питер, 2012. — 640 с. — (Серия «Мастера психологии»).
Етичний кодекс психолога. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / Упоряд. Панок В. Г.,

- Пушко І. І., Обухівська А.Г. Київ.: Ніка-Центр, 2005. - С. 429-435.
7. Коханова О. П. Особистість педагога в професійній педагогічній діяльності / О. П. Коханова // Педагогічна освіта : теорія і практика. Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр. / КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2008. – № 9. – С. 95–99.
Лисянська Т.М. Педагогічна психологія : Практикум : [навч. посіб.] / Т.М. Лисянська. - К. : Каравела, 2009. - 224 с.
  8. Маланьїна Т. М. Психологічні особливості подолання вчителями внутрішньособистісних конфліктів / Т. М. Маланьїна // Наук. вісн. Чернівець.ун-ту. – Чернівці, 2009. – Вип. 449–450. Педагогіка і психологія. – С. 44–49.
  9. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 464 с.
  10. Нестерова О. В. Педагогическая психология в схемах, таблицах и опорных конспектах: учеб.пособие для вузов / О. В. Нестерова. – М.: Айрис-пресс, 2006. – 112 с. – (Высшее образование).
  11. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми : монографія / В. Г. Панок. – Київ : Ніка-Центр, 2017. – 188с.
  12. Подоляк Л. Г. Психологічна підготовка майбутнього викладача як передумова гуманізації і демократизації вищої освіти / Л. Г. Подоляк, В. Юрченко // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9. – № 3–4. – С. 99–107.
  13. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) : Навчально-методичний посібник / Валерій Миколайович Поліщук – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 330 с.
  14. Семиденко В. А. Психологія педагогічної діяльності : [навч.посіб.] / В. А. Семиченко. - К. : Вища шк., 2004. - 335 с.
  15. Сергеєнкова О. П. Психологічні основи формування професійної моделі педагога / О. П. Сергеєнкова // Педагогічна освіта : теорія і практика. Педагогіка.
  16. Столярчук О. Змістові та функціональні риси професійної самооцінки вчителя / О. Столярчук // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова : зб. наук.пр. К., 2009. – № 26 (50), ч. 1. – С. 374–379.
  17. Структура педагогических способностей // [Електронний ресурс]. — режим доступу : [http : www / e-reading. Viz](http://www/e-reading.viz).
  18. Талызина Н.Ф. Педагогическая психология: учебное пособие / Н.Ф. Талызина // [Електронний ресурс]. — режим доступу : [http : www. NataHaus. Ru](http://www.NataHaus.Ru)
  19. Теоретико-методологические основы развития профессиональной деятельности учителя : монография /О. П. Морозова, В. А. Слостенин, Ю. В. Сенько [и др.]. — Барнаул : Изд-во БГПУ, 2004. — 546 с. — С. 31; 8–9.
  20. Пахомов В.П., Гадельшина Т.Г., Жданова С.П. Проблема психологической
  21. подготовки учителя в аспекте целостной структуры профессионального образования /
  22. В.П. Пахомов и др. // [Електронний ресурс]. — режим доступу : [http : cyberleninka. Ru](http://cyberleninka.Ru).
  23. Психологія : зб. наук. пр. / КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2009. – № 12 (2). – С. 69–74.
Туріщева Л. В. Вивчення особистості школяра і педагога / Л. В. Туріщева, О. В. Гончаренко. - Харків : Вид. група «Основа», 2007. - 144 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1	20
Самостійна робота над курсом	20
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни